



YTTRANDE
2016-03-18

Kulturdepartementet
Enheten för kulturarv och livsmiljö
103 33 Stockholm

Remiss av betänkandet (SOU 2015:89) Ny museipolitik. Dnr Ku2015/02515/KL

Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksoalaiset, STR-T, lämnar följande remissvar som är begränsat till vissa delar av betänkandet.

Exkludering av nationella minoriteter

1999 beslutade Sveriges riksdag att erkänna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Sveriges riksdag ratificerade även Europarådets stadga om landsdels- och minoritetsspråk, vilket medförde att finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska erkändes som nationella minoritetsspråk. Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk trädde i kraft 2010 (SFS 2009:724), den föreskriver att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Lagen föreskriver även att de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas.

Med anledning av ovan är det anmärkningsvärt att tornedalingar och övriga nationella minoriteter inte omnämns i betänkandet trots att innehållet i högsta grad berör dem.

Det är beklagligt att nationella minoriteter och minoritetsspråk även idag är en osynliggjord del då språken och kulturen är en värdefull del av det svenska kulturarvet.

Problematiken är samhällets okunskap. I Statens Kulturråds rapport *Kulturverksambeters främjande av nationella minoriteters kultur* (2014) sammanfattas att endast 3 % av landets kulturaktörer uppmärksammat den tornedalska gruppen i sina aktiviteter. I jämförelse med övriga nationella minoriteter är siffran väldigt låg, med detta vill vi lyfta fram att assimileringen och exkluderingen fortgår för vår del, nuvarande institutioner tar tyvärr inte sitt ansvar. STR-T har i flertalet sammanhang poängterat att det ska genomföras en utredning för att i samråd med tornedalska organisationer förbereda uppbyggnaden av en institutionell hemvist för den tornedalska kulturen. Allmänhetens kunskap om och attityd till Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk har undersökts av TNS Sifo 2015 på uppdrag av Språkrådet vid Institutet för språk och folkminnen, Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget. Rapporten visar att tornedalingar är den minst kända nationella minoriteten. Även detta faktum talar för behovet av en kulturinstitution specifikt för tornedalingar och att det behövs en generell kulturpolitik som inkluderar nationella minoriteter.



STR-T vill också lyfta fram Norrbottens läns landstings kulturplan som ett gott exempel, där är nationella minoriteter en synlig del av kulturplanen och minoriteter är delaktig i framtagandet.

Specifika synpunkter

STR-T tillstyrker skrivningen i 8 § museilagen att museer ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad inom sina ämnesområden. Det är inte tillräckligt att Statens Kulturråd har ett myndighetsuppdrag för nationella minoriteters kultur. De nationella minoriteternas behov och förutsättningar ska beaktas i den generella kulturpolitiken eftersom det är ett svenskt kulturarv.

Idag finns tendenser att politiker inte ser nationella minoriteter kulturarv som en del av det svenska kulturarvet, därför är det angeläget att staten genom sin museipolitik tydliggör att synliggöra nationella minoriteter. STR-T föreslår att den föreslagna myndigheten inom museiområdet får ett särskilt uppdrag att synliggöra nationella minoriteters kulturarv. Utredningens förslag till §4 ny förordning med instruktion till ny myndighet bör enligt STR-T kompletteras med perspektivet nationella minoriteter, det är inte tillräckligt med nuvarande mångfaldsperspektiv.

Dag som ovan

Tore Hjorth
Ordförande
STR-T

Maja Mella
Handläggare
STR-T